

Total No. of Printed Pages—4

4 SEM FYUGP PSCC4D

2025

(June)

POLITICAL SCIENCE

(Core)

Paper : PSCC4D

(Political Theory—Concepts and Debates)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : 1×6=6

Answer the following questions :

(a) “ব্যক্তি নিজে নিজৰ শৰীৰ আৰু মনৰ ওপৰত
সার্বভৌম।” এই উক্তিটো কাৰ ?

“Over himself, over his own body and
mind, the individual is sovereign.”
Whose statement is this?

(b) *Anarchy, State, And Utopia* শীৰ্ষক গ্ৰন্থখন
কোনে লিখিছিল ?

Who wrote the book titled, *Anarchy,
State, And Utopia*?

(c) যোগাত্মক পদক্ষেপ কি ?

What is affirmative action?

(d) বীতিনিষ্ঠ সমতাৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

Give an example of formal equality.

(e) UDHRৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of UDHR.

(f) 'সভ্যতাৰ সংঘাত' শীৰ্ষক ধাৰণাটো কোনে আগবঢ়াইছিল ?

Who advanced the concept 'Clash of Civilization'?

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্রতিটো ১০০ শব্দৰ ভিতৰত) :

3×3=9

Write short notes on the following (within 100 words each) :

(a) বিকাশ বা উন্নয়ন হিচাপে স্বতন্ত্রতা

Freedom as development

(b) বিতৰণমূলক ন্যায়ৰ বৈশিষ্ট্য

Features of distributive justice

(c) ৰাষ্ট্ৰৰ সাৰ্বভৌমত্বৰ প্ৰতি প্ৰত্যাহ্বান

Challenges to the Sovereignty of the State

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্রতিটো ৪০০ শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (within 400 words each) :

3. স্বতন্ত্ৰতাৰ সংজ্ঞা দিয়া। স্বতন্ত্ৰতাৰ নেতিবাচক আৰু ইতিবাচক ধাৰণাৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰা। 3+6=9

Define liberty. Discuss the differences between Negative and Positive concept of liberty.

নাইবা / Or

আইন আৰু স্বতন্ত্ৰতাৰ মাজৰ সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা। 9

Explain the relationship between Law and Liberty.

4. সমতা কি ? সমতাৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰা। 2+7=9
What is equality? Discuss about various kinds of equality.

নাইবা / Or

সমতাবাদ আৰু পৃথক ব্যৱস্থাৰ আলমত সমতাৰ ধাৰণাটো পৰীক্ষা কৰা। 9

Examine the notion of equality in the light of Egalitarianism and Differential treatment.

5. জন ৰাউলচৰ ন্যায়ৰ তত্ত্বটো সমালোচনাত্মকভাৱে পৰীক্ষা কৰা। 9
Critically examine John Rawls' theory of justice.

নাইবা / Or

প্ৰক্ৰিয়াত্মক আৰু বাস্তৱিক ন্যায়ৰ মাজত থকা মৌলিক পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰা। 9

Discuss the basic differences between Procedural and Substantive justice.

6. প্রাকৃতিক অধিকাৰৰ মৌলিক বৈশিষ্ট্যসমূহ বিশ্লেষণ কৰা।
প্রাকৃতিক অধিকাৰসমূহ নৈতিক অধিকাৰসমূহৰ পৰা কিদৰে
পৃথক ?

6+3=9

Analyze the basic features of natural rights.
How are Natural rights different from
Moral rights?

নাইবা /Or

তিনি প্রজন্মৰ মানৱ অধিকাৰৰ ধাৰণাটো চমুকৈ আলোচনা কৰা।
তিনি প্রজন্মৰ অধিকাৰসমূহক পাৰস্পৰিক নিৰ্ভৰশীল বুলি ক'ব
পাৰিনে ?

6+3=9

Discuss briefly the concept of three-generation of Human Rights. Is it correct to say that these three-generation of rights are mutually dependent?

7. ৰাষ্ট্ৰ আৰু ৰাজনৈতিক দায়বদ্ধতাৰ মাজত থকা সম্পৰ্কৰ বিভিন্ন
দিশসমূহ চিনাক্ত কৰা।

9

Identify the different facets of relationship between State and Political obligation.

নাইবা /Or

সাংস্কৃতিক আপেক্ষিকতাবাদৰ ধাৰণাটোৱে কিদৰে মানৱ
অধিকাৰৰ সার্বজনীনতাবাদক প্ৰত্যাহ্বান জনায় তাক পৰীক্ষা কৰা।

9

Examine how the concept of cultural relativism challenges the universalism of Human Rights.

★ ★ ★